

De nye ældre

Perioden 1950-2000

Der tales meget om "de nye ældre" i medierne. Men hvem er de? Med denne lille bog ønsker formidlingsgruppen i Nye Veje til Aktivt Liv at give dig og dine kolleger på ældreområdet et billede af De nye ældre.

Hvis vi ved mere om De nye ældre – tror vi – at det bliver nemmere og sjovere at lære dem at kende. Man kunne faktisk kalde bogen for en slags kundeanalyse, som sammen med dine personlige erfaringer, kan give dig og dine kolleger inspiration til at møde De nye ældre.

Det er personer, som Reimer Bo Christensen (født 1950), Don Ø (født 1943), Ritt Bjerregaard (født 1941) og Kim Larsen (født 1945), der bliver ældre. Deres liv og hele deres generations liv har været anderledes end tidligere generationers liv.

Det er ikke kun de kendte, som er De nye ældre. I Svendborg Kommune har vi blandt andet Inge, som vi følger gennem bogen - fra fødsel til i dag - med interview og billeder. Formidlingsgruppen vil gerne takke Inge for deltagelsen i bogen.

Formidlingsgruppen i Nye Veje til Aktivt Liv håber, at bogen vil være med til at skabe debat. God læselyst!

Hvem er De nye ældre?

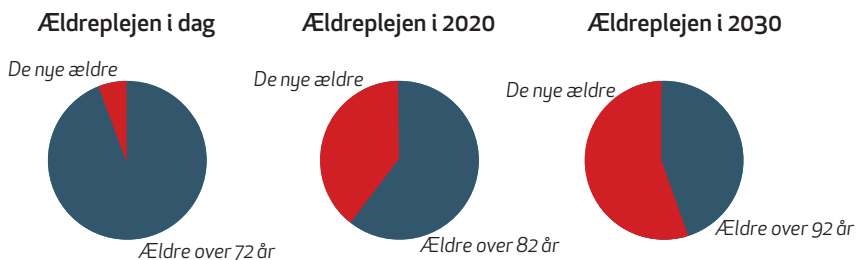
I denne bog er De nye ældre være alle, der er over 65 år i 2020. Det vil sige, at de er født før 1955. Hvis de skal afgrænses som generation vil det oftest være borgere født i perioden 1938 til 1955. Det er i store træk det, der populært kaldes 68-generationen.

Denne bog beskriver samfundet i generationens barndom, ungdom og voksenliv. Hvad skete der i samfundet, i verden og i Svendborg? Som eksempel på udviklingen, følger vi bilens udvikling gennem årtierne. Desuden er der uddrag fra et interview med Inge, som i dag er 61 år, og som i 2020 vil være en af De nye ældre.

Hvornår ser vi dem i ældreplejen?

I 2020, når den nye generation af ældre bliver flere, kan der sagtens gå mange år, før de får brug for ældreområdets hjælp.

Ser man på udviklingen den seneste årrække, vil man opdage, at en 70 årig i dag er meget mere frisk end en 70 årig for bare 50 år siden. Denne udvikling vil formentlig fortsætte i årene fremover. Måske ser vi dem for alvor først i årene ca. 2025-2040, når de er 80-85 årige. **Se figuren nedenfor.**

Tabel 1: Andelen af De nye ældre i ældreplejen i dag, i 2020 og i 2030.

Allerede i dag kan vi møde De nye ældre på ældreområdet. De vil måske beskrive deres liv med deres cv i stedet for som vi er vant til gennem slægt, fødegård og lignende. Hjælpekontoret møder også allerede De nye ældre, som ved hvad de vil have, og hvis de ikke får det, de ønsker, køber de det selv. De spørger f.eks. områdekontorerne til netopkobling på plejecentrene. Du kan sikkert selv finde på flere eksempler. Langsomt vil den nye type ældre blive flere og flere i ældreplejen.

1950

Hvem er De nye ældre?

Barndommen i 1950'erne

I 1950'erne var De nye ældre børn og voksede op i efterkrigsårene, hvor friheden var kommet tilbage efter 2. Verdenskrig.

Det var en tid, hvor velfærdssamfundet var under opbygning og hvor borgerne kunne få hjælp til mere og mere fra det offentlige. Før fik man kun hjælp fra det offentlige, hvis man var såkaldt "værdigt trængende", og det var der ikke så mange, der var. Nu blev der indført ens velfærdsydelse for alle uanset baggrund. For eksempel blev der indført folkepension til alle i 1956.

Kvinderne gik stadig hjemme, og livsformerne var meget traditionelle og borgerlige. De fleste børn blev passet hjemme. Men de få offentlige pasningsmuligheder, der fandtes, byggede på de tre R'er: Ro, renlighed og regelmæssighed.

Mange af de nye impulser, der kom såsom rock'n'roll blev anset som trusler, der kunne fordærve ungdommen. Men hvor forældrene var bange for de nye impulser fra f.eks. USA, syntes børnene nok bare, at det var spændende.

I løbet af 1950'erne drømte borgerne om gode boliger, bil, køleskab og tv. Fjernsynet kunne samle mange til f.eks. indsamlingsshow. I 1956 lagde et indsamlingsshow til fordel for ungarske flygtninge gaderne øde. Man gik også meget i biografene og så bl.a. film med Dirch Passer i hovedrollen.

Svendborg i 1950'erne

År 1952 - Den ny Navigationsskole på Graaesvej indvies.

År 1953 - Svendborg fejrer 700 års fødselsdag. Rutebilstationen indvies.

År 1956 - Johannes Jørgensen dør. Han var en stor dansk forfatter, som kom fra Svendborg.

Internationale begivenheder i 1950'erne:

År 1950-53 - Koreakrigen - væbnet konflikt mellem Nordkorea og Sydkorea. Nordkorea blev støttet af Kina og Sovjetunionen og Sydkorea blev støttet af USA, Storbritannien og andre FN-lande.

År 1956 - Ungarnopstanden. Ungarsk opstand rettet mod de sovjetiske besættelsesstyrker i Ungarn. Næsten en kvart million mennesker flygtede fra landet.

---

*Bilen i 1950'erne for de mere velstillede.
De fleste familier havde ikke bil.*

Inge voksede op på Tvedvej med mor, far, storebror, lillesøster og morfar i huset. Det var en på mange måder meget traditionel familie, hvor far arbejdede og mor gik hjemme. Dog hjalp Inges mor til i morfarens købmandsbutik. Lidt utraditionelt blev Inge passet udenfor hjemmet i Mariasøstrenes Børnehave. Om eftermiddagen - efter børnehave og senere skole - legede børnene i kvarteret sammen i Rottefældeskoven og Inge gik til svømning og håndbold. Der var masser af børn at lege med og rammerne rimelig frie for at lege alene.

*Inges barnedåb i 1950.
Her ses hun sammen med
mor, mormor og oldemor.*

Ungdom i 1960'erne

De nye ældre var unge i 1960'erne. Man var ikke "ung" så længe som i dag. De fleste blev gift og fik børn tidligt.

1960'ernes Danmark var en tid med økonomisk vækst. Arbejdsløsheden var lav, og en stor del af generationens kvinder kom for alvor på arbejdsmarkedet i dette årti. Det gjorde, at kvinderne blev mere bevidste som selv sig og egne behov. Rødstrømpebevægelsen – som netop handlede om kvinders rettigheder – så dagens lys. Bevægelsen vakte både begejstring og forargelse. Det gav i hvert fald mange noget at tænke over.

Velfærdsstaten blev for alvor udbygget med hospitaler og et net af ordninger, der kunne yde økonomisk sikkerhed, hvis man blev syg. Der blev skabt et uddannelsessystem, som i princippet gav alle mulighed for uddannelse i forhold til evner. Vuggestuer, børnehaver og fritid- og ungdomsklubber blev etableret overalt i landet.

Der var stor forskel på land og by. På landet gik en stor del af kvinderne hjemme som medhjælpende hustruer på gårdene og passede egne børn hjemme indtil skolealderen. Her blev der nok ikke talt så meget rødstrømpebevægelse og kvinderettigheder.

Det var i dette årti, at charterrejser slog igennem og blev en mulighed for mange borgere. Bilen, fjernsynet, vaskemaskinen og forskellige andre hjælpemidler til hjemmet blev hver mands eje. Fabrikarbejdere blev parcelhusejere og parcelhuskvarterene voksede rundt omkring i provinsbyerne.

De unges hår blev længere. Studenteroprøret brød ud. Også i Svendborg gik de unge i atommarcher og var engagerede i Vietnam-krigen. En del af de alleryngste fra generationen deltog i dette, men de fleste var nok allerede etableret med familie og fast arbejde.

De fleste familier fik deres første bil i 1960'erne og for rigtig mange var den første bil en Morris 1000

Svendborg i 1960'erne

År 1964 - Mona-mordet opskræmmer store dele af Sydfyn.

År 1966 - Svendborgsundbroen indvies.

År 1969 - Idrætshallen på Ryttervej og det ny gymnasium på A.P. Møllers Vej indvies.

Internationale begivenheder i 1960'erne

År 1962 - Cuba-krisen. Konfrontation mellem de to supermagter USA og Sovjetunionen. Hele verden holdte vejret på grund af frygt for atomkrig.

År 1963 - Grethe og Jørgen Ingmann vinder det internationale melodi grandprix i London med sangen Dansevise

År 1963 - Mordet på den amerikanske præsident Kennedy

År 1969 - Første mand på månen. Den amerikanske astronaut Neil Armstrong blev det første menneske, der betrødte månen.

Efter 3. Real kom Inge i lære på folkeregisteret og skattekontoret i Svendborg Kommune og gik på handelsskole om aftenen. Inge og hendes venner festede på Casanova og dansede til Cliff Richard og Beatles. Inge fortæller om ungdomsmiljøet i Svendborg, at "jeg var en af "de pæne piger". De lidt mere vilde hørte Rolling Stones og Elvis Presley. Endelig var der dem i islændersweatre, som hørte jazz og gik på Viking. De var nok også de mest samfundsbevidste af os". Den biografilm, der gjorde det største indtryk på Inge var "Fagre nye Verden" med Dustin Hoffmann i hovedrollen. Inge og hendes omgangskreds var som de fleste i perioden ikke så informeret om f.eks. de internationale konflikter. Fjernsynet var ikke fyldt op med nyhedsdækning som i dag. Inge og hendes far så derimod både opera og boksning sammen i fjernsynet.

Inge ca. 20 år gammel i en kjole, som hun selv har syet. Det var meget almindelig at sy sit eget tøj

Voksenliv: 1970-

I 1970'erne er De nye ældre ved at være voksne og voksenlivet strækker sig ind i de kommende årtier – 1980'erne, 1990'erne og 2000'erne.

1970erne var præget af økonomisk krise, arbejdsløshed og høj inflation, som udhulede lønningerne. Man havde råd til at købe mindre og mindre. Mogens Glistrup fremviste et skattekort med en trækprocent på 0, og opfordrede til skattesnyd. I 1973 bragede hans nystiftede Fremskridtsparti ind i Folketinget med 28 mandater. Dette folketingsvalg ændrede de ellers traditionelle fløje i dansk politik.

Oliekrisen i 1973 og igen 1978 ramte Vesteuropa hårdt. Herhjemme blev der indført bilfrie søndage, og lyset blev slukket i hver anden gadelygte.

Ved folkeafstemningen om medlemskab af EF i 1972 blev det et ja, trods mange protestaktioner. Danmark blev medlem af EF i 1973.

I fjernsynet sår man Olsen-banden og huset på Christianshavn. Men der kom også mere socialrealistiske film, f.eks. mig og Charly og rend mig i traditionerne.

Danskerne var i perioden også optaget af tronskiftet ved Kong Frederik den 9.'s død og kroningen af Dronning Margrethe II i 1972.

Svendborg i 1970'erne

År 1970 - Forfatteren Tom Kristensen udnævnes først til æresborger på Thurø og senere i Svendborg.

År 1974 - Svendborg Bryghus brænder

Internationale begivenheder i 1970'erne

År 1974 - Nixon træder tilbage pga. Watergate-skandalen

År 1974 - ABBA vinder det internationale melodi grandprix med sange Waterloo

---

I mange familier var dette familiebil i 1970'erne. Her en 2CV.

Folkevogn - Almindelig familiebil i slutningen af 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne. Her i en meget personlig forklædning.

Inge blev som 21-årig gift med Per. De flyttede til Tved i et nyt parcelhus – købt for 104.000 kr. De levede et forholdsvis traditionelt liv, fik også et barn, flyttede til Jylland og Inge beholdt sit arbejde. I forhold til tidligere generationer lod Inge sig ikke begrænse af normer, så da forholdet ikke fungerede, blev parret skilt. Inge flyttede tilbage til Svendborg med datteren og arbejdede i Egebjerg Kommune. Efter et par år som enlig mor fandt Inge sammen med Andreas, som også var fraskilt og havde to børn i bagagen. De flyttede sammen i Odense og sammen var fokuseret på at leve livet i nuet.

Inge bliver gift med Andreas.

1980'erne

I Danmark var starten af 1980'erne præget af en generel krisestemning. Ikke blot var det internationale klima truende og spændingerne voksende. Mange var bange for, at den kolde krig skulle udvikle sig til atom-krig.

Den hjemlige situation var præget af vedvarende økonomisk krise og massearbejdsløshed. Især ungdomsarbejdsløsheden var høj. I 1982 trådte statsminister Anker Jørgensen tilbage på grund af de store økonomiske vanskeligheder og politisk uenighed i Folketinget. Han overlod uden at udskrive folketingsvalg statsministerposten til Det Konservative Folkepartis formand Poul Schüter.

De unge var desillusionerede uden håb for fremtiden. De såkaldte BZ'ere besatte adskillige ejendomme, hvilket i flere tilfælde førte til voldsomme konfrontationer med politiet.

I 1987 vandt Gabriel Axel en Oscar for sin filmatisering af Karen Blixens fortælling Babettes Gæstebud og Bille August vandt to år senere en Oscar for Pelle Erobreren. Dansk film havde aldrig før fået så meget international interesse.

I 1989 pågribes Blekingegade-banden, som i en senere retssag kendes skyldig i bl.a. tyveri og bankrøveri.

Svendborg i 1980'erne

År 1984 - Svendborg Jernstøberi lukker. Der var blevet produceret bl.a. landbrugsmaskiner, kakkellovne og vinduer af – da fabrikken i 1975 var størst - 125 medarbejdere.

Internationale begivenheder i 1980'erne

År 1986 - Atomulykken i Tjernobyli i Ukraine i det daværende Sovjetunionen. Ulykken på Tjernobyls atomkraftværk regnes som den værste i atomkraftens historie.

År 1989 - Berlinmurens fald

I 1988 blev Peugeot 405 kåret til årets bil i Danmark.

Inge tog med Andreas og deres fælles barn Nicolai til Sydfrankrig for at bo og arbejde. Huset i Odense blev solgt og Rikke – Inges førstefødte – var i gang med uddannelse og var flyttet hjemmefra. Ideen og ønsket om at bo i udlandet havde rumlet længe, og nu så Inge og Andreas muligheden. De havde kun et barn hjemme, de ønskede at udleve drømmen, mens de stadig var unge. Andreas arbejdede med ejendomssalg og Inge arbejdede i en parfumefabrik med at guide turister og som privatsekretær for opfinderen Carl Kroyer. Nikolai gik i fransk skole. Da de første børnebørn kom til verden, forældrene blev syge og Nicolai savnede sine søskende besluttede familien at vende hjem efter 3 fantastiske år. De vendte hjem til Odense og Inge fik arbejde på Brandt Klædefabrik som administrativ medarbejder.

1990'erne

I 1989 faldt muren i Berlin. Det var endeligt slut med jerntæppet og de mørke 1980'ere. Nu startede de fede 90'ere. Det var på mange måder et glad og bekymringsfrit årti. Danmark blev i europamester i fodbold, dogmefilmene vandt et hav af priser. Vi kunne det hele.

I hjemmene begyndte pc'ere og mobiltelefoner gennem årtiet at få mere og mere fat i danskerne. De første mobiltelefoner var ligeså store som små kuffertyr. Internettet begyndte også at blive en del af befolkningens hverdag. Køkkener og badeværelser bliver fornyet som aldrig før. Samtalekøkkenet var i den grad blevet moderne.

I 1991 blev social- og sundhedshjælperuddannelsen startet og erstattede de tidligere uddannelser til sygehjælper, beskæftigelsesvejleder, plejehjemsassistent og plejer.

Svendborg i 1990'erne

År 1997 - Kelloggs lukker. Svendborg Boghvede- og Havremølle havde produceret TOP og SNAP (corn flakes), før de blev en del af Kelloggs.

År 1999 - Svendborg Skibsværft går konkurs. Da værftet var størst var der over 600 beskæftigede på Frederiksen.

Internationale begivenheder i 1990'erne

År 1997 – Prinsesse Diana dør i en trafikulykke i Paris

År 1997 – Verdens første kloning af et dyr – fåret Dolly

Her en Toyota Carina, som var den mest solgte bil i Danmark i 1994.

Tilbage i Odense forelskede Inge og Andreas sig i et fritidshus ved Ørbæk. Da lejekontrakten på huset i Odense udløb, besluttede de sig for at flytte derud permanent og Nicolai startede i gymnasiet i Nyborg.

De brugte meget tid på at istandsætte huset fra inderst til yderst, og Andreas byggede det lille anneks, der ses på billedet. Inge derimod fik anlagt en skøn have.

Inge og Andreas fine hus ved Ørbæk.

2000'erne

Den nok mest markante begivenhed i årtiet var terrorangrebet den 11. september 2001 på World Trade Center i New York og Pentagon i Washington D.C. hvor over 3.000 mennesker blev dræbt.

Danmark indgik i 2000'erne i to krige. Først Irakkrigen og senere krigen i Afghanistan. Kulturkanonen, der udpegede 12 værker i en stribe kategorier, blev indført. Imens rasede diskussionen om smagsdommere og Muhammedkrisen satte Danmark på verdenskortet.

I november 2001 fik Danmark en ny regering og gennem det meste af 2000'erne havde Danmark Anders Fogh Rasmussen som statsminister. Finanskrisen indtræffer i 2007, som er en omfattende og global finansiell krise.

Svendborg i 2000'erne

År 2001 – Mærsk McKinney Møller udnævnes til æresborger i Svendborg.

Internationale begivenheder i 2000'erne

År 2000 – Bødrene Olsen vinder det internationale Melodi Grandprix i Stockholm med *Fly on the Wings of Love*.

År 2001 - Terrorangrebet på World Trade Center i New York og Pentagon i Washington DC.

*Fiat 500
Den nuttede retrobil vandt i 2007
vandt kundernes hjerter. Er desuden
kåret som Car of the Year 2008.*

Flere børnebørn kom til og Inge og Andreas brugte årtiet på mange større rejser rundt omkring i verden. De har bl.a. været i Vietnam, Venezuela, Grønland og Sydafrika. Desuden er de jævnligt i Milano i Italien for at besøge deres fælles barn Nicolai, hvor han i dag bor og arbejder.

I 2007 blev Inge i forbindelse med kommunalreformen tilbudt et arbejde i Svendborg Kommune. Hun arbejder nu igen i Svendborg – dog ikke i samme afdeling, som hun startede i lære som ung.

Inges tanker om fremtiden

I dag er Inge 61 år, stadig på arbejdsmarkedet og stadig fokuseret på at leve livet i dag og ikke vente med f.eks. de store rejser til senere i livet. Inge har voksne børn og bonusbørn samt børnebørn. Om forskellen til tidligere generationer fortæller Inge, at "hendes generation ikke har været så autoritetstro og ikke hængt sig så meget i normer". Desuden har hun i modsætning til sin mor, altid haft et arbejde og været mor på en gang.

Inges tanker om fremtiden handler meget om at fortsætte et aktivt, engageret og fysisk liv. Som udgangspunkt vil Inge have så lidt hjælp som muligt og tage sit liv i egen hånd og f.eks. leve i en form for olle-kolle, hvor man hjælper hinanden frem for at være afhængig af f.eks. hjælp fra kommunen.

Inge anno 2011.

Formidlingsgruppens deltagere

Jane Schleimann, sektionsleder Tåsinge Plejecenter

Mariane Høeg Broholm, sygeplejerske på Frøavlén

Maria Haladyn, social- og sundhedsassistent på Aldersro Plejecenter

Lone Ebdrup, sektionsleder for Kogtved

Ida Fredholm, visitator

Dina Moos Riggelsen, AC-fuldmægtig i sekretariatet

Helene B. Andersen, afdelingschef Hjemmepleje Øst
